

Een steenmarter op de wildcamera.
FOTO KOOS DIJKSTERHUIS

Natuurdagboek 1 december 2025

Een marter voor de nachtcamera

Sinds kort hebben we op een strategische plek een camera opgehangen, die foto's neemt van wat er beweegt. Dag en nacht. Het is verrassend hoeveel vogels er overdag voor de lens poseren. Nu zitten er sinds een paar weken ook opvallend veel vogels in de tuin: kool- en pimpelmezen, vinken, merels en roodborstjes vormen de hoofdmoot.

Maar dat die vogels zo vaak onder dicht struikgewas voedsel zoeken, had ik niet verwacht. Het opmerkelijkste fotomodel vind ik een hollen-duif, die zich eenmalig liet kijken.

Zo'n camera is bedoeld als detector van wild. Welke dieren struinen er over ons erf? We wonen aan de rand van een dorp en volgens sommigen wemelt het van de reeën, hazen, eekhoorns, vossen, steen- en boommarters en zijn er zelfs dassen, otters en wolven gesignaleerd.

Zonder camera heb ik in de wijde omgeving een vos gezien, een hermelijn, een wezel, een muskusrat, veel reeën, meerdere hazen, bruine ratten, een bever, diverse muizen, twee keer een marter en één keer de sporen van een das. Eekhoorns bezochten onze tuin bijna dagelijks, maar dat was voorbij toen er een nieuwe buurtkat verscheen.

Op de wildcamera is deze buurtkat met soms twintig foto's in één nacht de kampioen nachtbraken, op de poot gevolgd door een andere buurtkat. Een mirakel dat we tussen de katten door soms een muis betrappen en regelmatig een bruine rat. En warempel een marter.

Lang niet iedere nacht, maar toch wel iedere week laat dit elegante zoogdier zich fotograferen. Een keer zelfs met een ei in zijn bek – onze kippen leggen soms in de tuin een ei. De foto's zijn meestal niet haarscherp en nogal grofkorrelig. Dat maakt determinatie lastig. Steenmarter of boommarter?

De witte bef is kleiner dan die van een steenmarter hoort te zijn – die loopt als een omgekeerde U tot op de voorpoten door. Maar zo bescheiden als van een boommarter is ie evenmin. De bef lijkt ook steenwit en niet boomgeel, maar is dat te zien op kleurloze nachtfoto's? De donkerte van de neus lijkt me op zulke foto's ook geen doorslaggevend kenmerk. Het formaat van de oren wel. De kleine oortjes bewijzen dat op deze foto een steenmarter staat. Maar we hebben ook een marter met grotere oren vastgelegd...

Vier keer per week schrijft bioloog **Koos Dijksterhuis** over iets wat groeit of bloeit

Fotografie interview | Op het oog zijn het mooie natuurfoto's. In werkelijkheid bracht Feli Hansen plastic zwerfafval in beeld. 'Je komt het werkelijk overal tegen. En toch blijft het onopgemerkt.'

'Ik wil de **apathie** doorbreken als mensen langs zwerfafval lopen'

Hobbyfotograaf Feli Hansen maakte een serie foto's van zwerfafval. Het lijken natuurfoto's maar zijn toch echt foto's van troep.

FOTO'S FELI HANSEN

tekst **Onno Havermans**

Plastic zwerfafval is een onderschat probleem, vindt hobbyfotograaf Feli Hansen. "Het neemt alleen maar toe, maar velen lijken het niet meer te zien, alsof het er niet is. Het is zo'n onderdeel van onze omgeving geworden dat het niet meer echt opvalt." Daarom besloot ze plastic afval te gaan fotograferen.

Met haar fotoserie *Guilty Trashures* wil Hansen 'het onzichtbare weer zichtbaar maken'. Wie naar de foto's kijkt, ziet in eerste instantie iets anders dan een stuk plastic, en dat is precies Hansens bedoeling. "Ik wil de apathie doorbreken van mensen die langs zwerfafval lopen."

Met de serie won Hansen dit na-jaar de tweede prijs in de Natural Landscape Photography Awards. De foto's werden gepubliceerd door onder meer ASN Bank, *Natuurfotografie Magazine*, *National Geographic* en een foto staat op de cover van het *Tendrapport Duurzame Dinsdag 2025* dat begin september uitkwam.

Waarom deze serie?
"Omdat ik graag foto's maak die

meer zijn dan alleen een mooie foto. Ik woon in Delft en ik wandel graag met mijn hond over het strand. Het is fijn om uit te waaien na het werk: ik ben mediastrateeg met verschillende opdrachtgevers. En ik hou van fotografie. Iedereen fotografeert al zonsondergangen. Ik wilde iets anders doen, en ik kom overal zwerfafval tegen. Dat raap ik op, maar het voelt als dweilen met de kraan open, want de volgende dag ligt er weer afval. Die kraan moet dicht.”

“Soms vraag ik voorbijgangers wat zij van al dat plastic afval vinden, maar ze lijken het alleen te zien als er opeens heel veel afval ligt, bijvoorbeeld omdat een prullenbak stuk is. Licht het meer verspreid dan lijkt het niet meer op te vallen en maakt men zich er niet druk over. En dat is best absurd.”

Dat stoort je?

“Al dat plastic afval ontsiert niet alleen onze aarde maar vergiftigt haar ook. Het zorgt voor bodem-, lucht- en waterverontreiniging met desastreuze gevolgen voor al het leven op aarde.

“De statistieken zijn echt verbijssterend. Alleen al in Nederland belandt vijftig miljoen kilo zwerfafval per jaar op straat en in de natuur. Daarvan is driekwart tot 90 procent plastic. Wereldwijd komt er jaarlijks maar liefst 14 miljoen ton plastic in

‘Zwerfafval oprapen voelt als dweilen met de kraan open’

‘Ik hoop de kijker aan te zetten tot kleine, alledaagse acties’

onze oceanen terecht. De verwachting is dat er in 2050 qua gewicht meer plastic dan vis in onze oceanen is te vinden.”

Hoe kom je aan die informatie?

“Die zoek ik op, meestal op de website van de Plastic Soup Foundation en in internationale onderzoeken. Vrijwel al het plastic is gemaakt van fossiele brandstoffen. Voor de kleur, flexibiliteit en levensduur van het plastic worden vaak chemische stoffen toegevoegd, die schadelijk zijn voor het klimaat of onze gezondheid.

“Veel dieren raken verstrikt in het plastic, met vaak fatale gevolgen. Ook zien dieren het plastic soms aan voor voedsel. Ze vullen hun maag maar ze krijgen geen voedingsstoffen binnen, waardoor ze verhongeren. Inmiddels hebben al negen van de tien zeevogels, één op de drie zeeschildpadden en meer dan de helft van de walvissen en dolfijnen plastic in hun maag. Er sterven jaarlijks meer dan één miljoen zeevogels en 100.000 zeedieren door plasticvervuiling. Daar word je toch niet vrolijk van.”

Maak je je zorgen over de toekomst?

“Uiteindelijk valt het in steeds kleinere deeltjes uiteen tot micro- en nanoplastics die in de bodem, het

water en de lucht terechtkomen. Via voedsel dat we eten en via de lucht en het water krijgen we deze deeltjes ook binnen in ons lichaam. De risico’s voor onze gezondheid zijn zorgwekkend. De plastic deeltjes kunnen volgens onderzoekers leiden tot chronische ontstekingen en verstoringen van het immuunsysteem.

“Het is een tikkende tijdbom. En in de toekomst zal de plasticvervuiling nog flink toenemen. Dit probleem is dus veel groter dan de meeste mensen denken.”

Wat wil jij met je foto’s bereiken?

“Hoe zorg ik ervoor dat mensen zich meer bewust worden van al het schadelijke plastic zwerfafval? Foto’s die het afval gewoon laten zien, maken weinig los, die zijn er immers al genoeg.

Dus ik probeer op een andere manier de aandacht te trekken, met een serie esthetische beelden. Op het eerste gezicht lijkt je naar een mooi stukje natuur te kijken. Helaas, de schijn bedriegt. Pas in tweede instantie is duidelijk dat je naar plastic afval kijkt.

“Hopelijk worden mensen die eraan kijken zich meer bewust van hoe slecht we met onze natuur en leefomgeving omgaan en hoe we onze leefomgeving aan het plastificeren zijn.”

Hoe ga jij te werk?

“Mijn eerste idee was om het plastic zwerfafval esthetisch vast te leggen. Tijdens het project heb ik dat strakker afgebakend, naar plastic dat zich voordoet als een stuk natuur. Daarbij heb ik me twee belangrijke spelregels opgelegd. Eén: ik moest het afval zo aantreffen. Afval verplaatsen was geen optie. Een beetje draaien, uittrekken, frommelen of bewegen mag wel, maar het stuk afval moest altijd een raakvlak houden met de oorspronkelijke plek want ik wilde niets in scène zetten.

“En twee: dichtbij huis blijven, zodat ik er vaak op uit kon gaan en toch de voetafdruk van deze serie kon beperken. Alle beelden zijn gemaakt op het strand tussen Kijkduin en Monster, en in en rond Delft. Eerlijk gezegd denk ik dat je deze serie echt overal kunt maken. Wat best een schokkende gedachte is, toch?

“Met deze serie hoop ik de kijker aan te zetten tot kleine, alledaagse acties. Weiger wegwerpplastic, houd je leefomgeving schoon, roep op tot een duurzaam beleid. Plasticvervuiling is niet het probleem van iemand anders, maar van ons allemaal. Samen kunnen we de hoeveelheid plastic zwerfafval verminderen.”

Alle foto’s zijn online te zien op fhcs.nl/guiltytrashures